

Minder zeggen, meer genieten

Dik twee meter lang, krullige baard. Een bekende verschijning in Hoogwoud en omstreken: boer Koenis van de Pade. De mensen noemen hem Dorus, maar hij heet toch echt Ton. 77 jaar inmiddels. Hij houdt van het leven, waarin kalfjes en opera een grote rol spelen. Maar ook de dood hoort bij het leven, weet Ton al sinds zijn vijfde. "Laatst dacht ik: zal ik de kinderen vragen om alvast een in memoriam te schrijven? Dan kan ik die tenminste zelf ook nog lezen!"

Op zijn fiets lijkt boer Koenis nog groter dan hij al is. Stoïcijnse blik. Maar wie dichterbij hem staat, kent zijn echte aard. Zijn oog voor de kleine, mooie dingen in het leven. Zijn boerentrots. En zijn ontwapenende bulderlach, die ook volgt als Ton over zijn bijnaam vertelt. "Soms kreeg ik zelfs post voor mijnheer Theodorus Koenis! Ik zet Dorus ook maar in mijn overlijdensadvertentie, anders weten de mensen nog niet dat ik weg ben." De lach verdwijnt. "Ja, ik denk wel na over de dood. Ik ga toch richting de tachtig. Mijn broer wordt 89. Ik zou hem graag vaker zien, nu het nog kan, maar dat gaat niet door corona." Stilte.

Het kleine kistje

Dat Ton rekening houdt met de dood, wil niet zeggen dat hij het een gemakkelijk onderwerp vindt. "Als ik soms de advertenties zie van al die jonge mensen... Daar heb ik echt moeite mee. Een kind mag nooit voor de ouders weggaan." Even is het stil. "Toen ik vijf was, verloor ik mijn broertje van drie, Sjeroentje. Zeventig jaar geleden, maar ik zie alles nog zo voor me. Het kleine kistje. Veel bezoek. Ik voelde wel dat er iets ergs was gebeurd, maar was te jong om het vol te beseffen. Mijn broer en ik verstopten rustig de klompen die mensen bij de deur hadden uitgetrokken."

Het speelde zich af op de Toevlucht in Spanbroek. Hier is Ton geboren en getogen, samen met zestien broers en zussen. Hij is de middelste van de dertien kinderen die zijn vader kreeg met zijn tweede vrouw. "Een prachtige, sterke dame", vertelt Ton. "Ze maakte van elke verjaardag een feestje en organiseerde het huishouden perfect. Alle kinderen hadden taken. De was deed ze zelf. Eerst stomen boven het petroleumstel, daarna alles uitleggen op het bleekveld. We hadden katoenen luiers en tussen elk kind zat zo'n vijftien maanden. Ga d'r maar aanstaan!"

Goed is goed

In 1975 trouwde Ton met Cilia. Het stel verhuisde naar de Koningspade in Hoogwoud om vaders melkveebedrijf daar voort te zetten. Waar andere boeren steeds groter en meer wilden, hield boer Koenis het bij vijftientig koeien en jongvee. "Ik vond dat overzichtelijk en mijn vrouw werkte ook. We hadden een prima inkomen. Goed is goed." Ton en Cilia kregen drie dochters en twee zonen. Zoon Christaan kwam in het bedrijf en breidde alsnog uit naar vijftig koeien. "Dat is de grens hier. Dankzij allerlei neveninkomsten kan dit nog. Hij wil wel verder opschalen, maar ja, kom daar maar eens om tegenwoordig." Opnieuw stilte.

Ton vult zijn dagen met vaste rituelen. Kalfjes en kippen verzorgen, 'koppie doen', krant lezen, eten en rusten. Elke avond schrijft hij in zijn dagboek. "Kijk, dit was gister: twee koeien gekalfd en eentje die ziek werd." Zijn grote, knoestige vingers volgen de tekstregels. "Ze is net vijf jaar, maar ik vrees het ergste. Daar heb ik het zwaar mee. Gelukkig heb ik ze ook kerngezond van dertien jaar. Nummer 90 heeft nog maar drie spenen en geeft nog veertig kan melk per dag!"

Rebroff in de kroeg

Als de dag is vastgelegd, sluit Ton de avond af met zijn favoriete muziek: klassiek of opera. "Dan kom ik helemaal tot rust. Kippenvel." De radio in huize Koenis staat afgestemd op Radio 4. Soms wordt er een LP opgezet. Van Ivan Rebroff bijvoorbeeld, Tons grote idool die hij vroeger in volle kroegen overtuigend imiteerde. Al sinds zijn achttiende zingt hij in kerkkoren, operettes en nu ook in het

Hoornse oratoriumkoor. "Bach, Beethoven, Mozart, heerlijk. Vooral in deze tijd rond Pasen, als de Johannes Passion wordt uitgevoerd. Mijn favoriete stuk."

Voorovergebogen loopfietst hij over het erf. Het lange lichaam wordt stram, maar hij geniet van alles wat hij nog kan. "Mijn zoon kan gewoon zeggen: wil je morgen dit of dat doen. Hij moet niet gaan jagen", lacht hij. Het meest geniet Ton van zijn kalfjes, maar ook opkomend gewas kan hem vervullen van geluk. Nieuw leven. Natuurlijk kan hij bij tegenslag nog 'best poestig wezen'. Maar hij probeert daar anders mee om te gaan. "Dan zeg ik tegen mezelf: Dorus, hou je in. Soms kan je beter niks zeggen. Stilte. Helder blijven zien en denken. Uiteindelijk moet je toch tot elkaar komen."